

การศึกษาลักษณะครอบครัวและการเลี้ยงดูที่มีผลต่อพัฒนาการและการเจริญเติบโต
ของเด็กปฐมวัย เขตสุขภาพที่ 2 พิษณุโลก

AFFECT OF FAMILY AND CHILD REARING ON EARLY CHILD DEVELOPMENT AND
GROWTH IN THE 2nd REGIONAL HEALTH PROMOTION CENTER.

พูนศิริฤทธิธโรน, ดวงหทัย จันทร์เชื้อ, พัศตราภรณ์ แยมเม่น, นิชนันท์ อินสา, อมรรัตน์ เนียมสุวรรณ,
แหวตา ระโส,รัชดาวรรณ บุญมีจิ๋ว
ศูนย์อนามัยที่ 2 พิษณุโลก

วิถีการดำเนินชีวิตในสังคมไทยปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็ว ทำให้การอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวเปลี่ยนไปจากอดีต ส่งผลต่อพัฒนาการทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์สังคม สติปัญญาการศึกษา ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะครอบครัวและการเลี้ยงดูที่มีผลต่อพัฒนาการของเด็กปฐมวัยในเขตสุขภาพที่ 2 พิษณุโลก เป็นการศึกษาเชิงพรรณนา (Descriptive Research) การศึกษา ณ จุดภาคตัดขวาง : Cross – Sectional Studies) สุ่มตัวอย่างแบบ Stratified Three-stage Sampling เลือกตัวแทนจังหวัด จำนวน 2 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดสุโขทัยและอุตรดิตถ์ จาก 5 จังหวัด กลุ่มตัวอย่างเป็นบิดา มารดา หรือผู้เลี้ยงดูเด็ก ต่อเนื่องอย่างน้อย 6 เดือน และเด็กที่มีอายุตั้งแต่ 8 เดือน 16 วัน ถึงอายุ 5 ปี 11 เดือน 29 วัน จำนวน 777 ราย เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามสถานการณ์พัฒนาการและพฤติกรรมเลี้ยงดูเด็กของครอบครัวไทยสมดุสัชชมพูน และการตรวจพัฒนาการเด็ก 0-5 ปี ด้วยเครื่องมือ Denver II ใช้สถิติ จำนวน ร้อยละ สถิติ ทดสอบไคสแควร์ (Chi-square test) และสถิติการถดถอยโลจิสติก (Binary logistic regression)

ผลการศึกษาพบว่า เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการรวมสมวัย ร้อยละ 79.5 โดยกลุ่มอายุ 0-2 ปี มีพัฒนาการสมวัยมากกว่ากลุ่ม 3-5 ปี ร้อยละ 41.7 และร้อยละ 37.8 ตามลำดับ เด็กมีพัฒนาการสงสัยล่าช้าด้านภาษามากที่สุด ร้อยละ 11.8 ลักษณะครอบครัวและการเลี้ยงดูที่มีผลต่อพัฒนาการของเด็กปฐมวัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ อาชีพแม่ และอายุแม่ตั้งครรภ์, การคลอด, กลุ่มอายุ, Apgar Score ที่ 5 นาที, แหล่งที่เด็กอยู่ในช่วงกลางวัน, เด็กใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์, การให้เด็กดูทีวี, ระยะเวลาการดูทีวี และระยะเวลาดูทีวีต่อวันของเด็กที่ให้ดูทุกวัน แม่ที่ผ่าท้องคลอดมีความสัมพันธ์กับพัฒนาการสงสัยล่าช้ามากที่สุด ร้อยละ 10.70 ซึ่งสัมพันธ์กับพัฒนาการเป็น 1.5 เท่า เด็กใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์อย่างมีคุณภาพมากที่สุดและการให้เด็กดูทีวีมีความสัมพันธ์กับพัฒนาการเด็ก (95% CI: 1.543–208.129) 17.9 เท่า จากผลการศึกษาครั้งนี้มีข้อเสนอแนะว่า ผู้ที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญในการส่งเสริมการเลี้ยงดูและพัฒนาการเด็กโดยเน้นสร้างความรอบรู้ด้านสุขภาพให้หลากหลายช่องทางและเข้าถึงง่ายเพื่อให้เด็กปฐมวัยเติบโตอย่างมีคุณภาพต่อไป